

TIBBIYODDA MUSTAQIL TA'LIMNING AHAMIYATI

Xabilov N. L

Safarov M. T

Rashidov R

Kim V

Sharipov S.S

ORCID 0000-0001-9960-9796.

Toshkent davlat stomatologiya instituti

Annotatsiya: Mamlakatimiz ta'lif tizimida sezilarli o'zgarishlar ro'y berayotganligi kun sayin yaqqol ko'rinish bormoqda. Turli ta'lif shakkiali qatori ayniqsa, mustaqil ta'lif keng qo'llanilayotgatligi ham quvonchli hol. Maqolada tibbiyot ta'limi jarayonida mustqil ta'lifning natijalari haqida fikr yuritiladi. Foydalanilgan adabiyotlar ro'xatida maqola mualliflaridan birini shu kungacha nashir etilgan maqolalar (<https://scholar.google.com>da ko'rish mumkin) ro'yxati berildi.

Kalit so'zlar: *oliy ta'lif, o'quv mashg'uloti, ta'lif sifati, mustaqil ta'lif*

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan demokratik va bozor iqtisodiyoti tub o'zgartirish jarayonlariga bog'langan va u xalqaro ta'lif makoniga birlashishga intilmoqda, dunyo oliy ta'lifining umume'tirof etilgan tendensiyalari ta'sirini his etmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-iyundagi "Oliy ta'lif muassalarida ta'lif sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori oliy ta'lif muassasalarida uzoq yillar mobaynida to'planib kelgan muammolarni bartaraf qilishga qaratilganligi bilan alohida ahamiyat kasb etdi. Mazkur qarorda oliy ta'lifda o'quv mashg'ulotlari talabalarni innovatsion fikrlashga yo'naltiradigan o'qitish texnologiyalari va interfaol usulblarni joriy etish asosida tashkil etish, asosiy e'tiborni talabalarning mustaqil ta'lif olishi bilan bog'liq mexanizmlarni amalga oshirishga ustuvorlik berish masalalari nazarda tutilgan.

Shuningdek, 2019-2020 o'quv yilidan boshlab "talabaning o'zlashtirish darajasi – professor-o'qituvchilar faoliyatini baholashning asosiy mezoni" tamoyilining joriy etilishi tizimda o'quv jarayonini rejalshtirish, o'quvchilarga yetkazish va natijasini aniqlashda faolligini ta'minlash, o'quvchi bilan hamkorlikda ishlash, bilimlarning o'zlashtirilishiga to'liq erishish talabi ilgari surilmoqda.

Mamlakatimizda raqobatbardoshlikni rivojlantirishni oliy ta'lif sohasidagi raqobatbardoshlikni rivojlantirishdan boshlash lozim bo'ladiki, zahiralardan foydalanish, innovatsion va sanoat siyosati, suverenitetni ta'minlash kabi bir qator sohalarda qarorlarni ziyorilar qabul qiladilar. Ta'lif sifati – samaradorlik – hayot sifati kabi ijtimoiy algoritm zanjiriga zamon ziyorilari tomonidan maqsadli loyihalansa, buyuk kelajak qurishga mustahkam poydevor qo'yiladi.

Ko'pchilik pedagoglar talabaning savodxonligini baholash orqali ta'lif sifati va samaradorligini aniqlashning yagona mexanizmi deb biladi. Ammo baho bilimni belgilovchi aniq mezon emas. U talabalarni faollikka undovchi, rag'batlantiruvchi vosita, xolos. Shu o'rinda amerikalik psixolog Dj.Brunerning o'quvchilarning ta'lif jarayonida rivojlanishi to'g'risida to'xtalib, "Biz fanlarni dunyoga kichik jonli kutubxonalarini keltirish uchun emas, balki o'quvchining o'zini matematik fikrlash, muammolarni tarixchi misolida o'rganish, bilim olishda ishtirok etishga o'rgatish uchun o'qitamiz. Bilish – bu jarayon, mahsul emas", deb yozganini eslash kifoya. Ta'lif taraqqiyotini belgilovchi muhim mezon sifatida talabalarning o'quv yutug'i nafaqat uning egallagan shaxsiy va ijtimoiy kompetentligi, balki raqobatbardosh "kelajak" ko'nikmalarini o'zlashtirishi bilan belgilanmog'i zarur. Bu masalani ijobiy hal qilish ilg'or tajribalarni izlash, ularning didaktik imkoniyatlarini sinab ko'rgan holda amaliyotga tatbiq etishga bo'lgan hayotiy ehtiyoj ustuvordir.

Mustaqil tibbiy ta'lif odatda mustaqil kasalxonalar, akademik markaz, jamiyat / uyushma yoki tibbiy ta'lif va aloqa kompaniyasi kabi mustaqil ta'lif provayderi tomonidan taqdim etiladigan sog'lqnii saqlash sohasi mutaxassislari uchun ta'lif sifatida tavsiflenadi.

An'anaviy ta'lifda talabalarni tayyor bilimlarni mustaqil fikrlash, ijodiy izlanish, tashabbuskorlikni rivojlanishiga olib kelmaydi. Bugungi kunda ta'lif jarayonida axborot texnologiyalaridan foydalanib ta'lif samaradorligini oshirishga qaratilgan ijobiy fikrlar, usullar barchani qiziqtirib bormoqda. Axborot texnologiyalaridan foydalanilgan mashg'ulotlar talabalar egallayotgan bilimlarni o'zlarini qidirib topishlariga, mustaqil o'rganib, tahlil qilishlariga qaratilgan.

Mustaqil ta'lif talabalar o'rtasida ijobiy ma'nodagi raqobatni keltirib chiqaradi. Bir-biridan ibrat olgan holda o'zlarining aqlini, kuchini, vaqtini foydali faoliyat bilan shug'ullanishga yo'naltiradilar. Turli xil tanlovlarga tayyorgarlik ko'rish, fan olimpiadalarida ishtirok etish va g'olib bo'lishga intilish, ilmiy-ijodiy ko'rgazmalarda qatnashish orqali ularing iste'dodining noma'lum qirralari ochiladi. Mustaqil ta'lif yoshlarning shaxs sifatida kamol topishlariga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Unda xarakter xususiyatlarining barqarorlashuvi, ayniqsa, irodaviy sifatlarning mustahkamlanishi, o'z-o'zini boshqarish kabi fazilatlar takomillashadi. Atrof-muhitdagi narsa-hodisalarga befarq bo'lmaslik, ularni to'g'ri baholay olish, o'zlarining mustaqil fikrlarini bildirish va dalillashga odatlanadilar. Alovida ijodiy muhit yaratash natijasida pedagogik muammo bo'yicha ma'lumot va tajriba almashish sodir bo'libgina qolmay, alovida birga ijod qilish muhitini yaratish hisobiga, yangi fikrlarga, beg'arazlikka erishiladi, bu keyinchalik innovatsion kompitentlikning shakllanishiga asos bo'lib xizmat qiladi.

Ta'lif sohasida bo'layotgan har bir o'zgarish jamiyatimiz ravnaqiga ijobiy ta'sir qilishiga shubha yo'q. Mamlakatning intellektual salohiyatini oshirish, davlat ta'lif standarti talablariga javob bera oladigan, yetuk, raqobatbardosh kadrlar tayyorlashda muhim omil hisoblanadi. Qaysi sohada bo'lmasisin bilimlarni mustaqil

ravishda egallashga intilish – talaba faoliyatining ta’lim muassasasidagi eng ajralib turadigan xususiyati, mustaqil o‘qib, bilim orttirish asosi hisoblanadi.

Ta’lim tizimida mustaqil bilim olish, nazorat qilish mustaqil ta’lim olishning asosiy omillaridan biri hisoblanadi. Mustaqil bilim olishda avvalo, talabalarda mustaqil ishlashga, erkin, ijodiy faoliyat yuritishga va eng asosiysi mustaqil fikrlashga ehtiyojni shakllantirish lozim. Tibbiyot sohasida mustaqil ta’limning joriy etilishi talablarda o’zlashtirgan bilimlarini tajribada sinash, dunyo bo'yicha ushbu sohada qilinayotgan yangiliklarni o'rganish va amaliyotga tadbiq etish ko'nikmalarini shakllantiradi. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki rivojlangan mamlakatlarda tibbiyot maskanlari talabalarga o'z tashkilotlarda faoliyat yuritish orqali tajribalarini oshirishni va mustaqil izlanishlar olib borishni taklif etadilar. Mazkur yo'l orqali malakali kadr yetishtirishga asos solinadi.

Bundan tashqari, mustaqil ta’lim jarayonida talabalar mahalliy va xalqaro miqyosdagi turli konferensiylar, anjumanlar va ilmiy maqolalar yozish jarayonida bevosita qatnashishlari va bu orqali turli adabiyotlardan, fanga oid yangi izlanishlar, tadqiqotlardan foydalangan holda o'z bilimlarini oshirishlari mumkin.

Umuman olganda shuni xulasa qilish mumkinki oshlarni ilim olishida bugungi kunda o'zlaridan boshqa to'siq yo'q, chunki sho'r er bilan hosildor yerga yog'ir bir xilda yog'adi, Shu sababli inson o'zini-o'zi to'g'rilashi orqali unga singadigan bilimga yo'l ochib beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. B. Umarov, N. Hamidova, Talabalarning fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda mustaqil ta’limning o’rni, O’ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA’LIMI VAZIRLIGINING ILMIY-METODIK JURNALI, ISSN 2181-7839.
2. Gaffarov S., Sharipov S. ANALYSIS OF MACRO AND MICROELEMENTS IN TEETH, SALIVA, AND BLOOD OF WORKERS IN FERGANA CHEMICAL PLANT OF FURAN COMPOUNDS //European Medical, Health and Pharmaceutical Journal. – 2014. – Т. 7. – №. 2.
3. МУН Т. О. и др. ЯНГИ МИЛЛИЙ ТИШ ИМПЛАНТАТИ КОНСТРУКЦИЯСИНИ ЯРАТИШ ВА ҚҮЛЛАНИЛИШИНИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 16. – №. 4. – С. 57-62.
4. Махсумова С. С. и др. ИММУНОЛОГИЧЕСКОГО СТАТУСА ПОЛОСТИ РТА У ДЕТЕЙ БОЛЬНЫХ ОСТРЫМ ГЕРПЕТИЧЕСКИМ СТОМАТИТОМ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 16. – №. 4. – С. 53-56.
5. Learnings and challenges to deploy an interprofessional and independent medical education programme to a new audience Mieke L. Van Driel, Treasure M. McGuire, Richard Stark, Patrice, Lazure, Tina Garcia, Lissa Sullivan, 27 Oct 2017.
6. Lukmanovich X. N. et al. COVID-19 BILAN O'G'RIGAN TISHSIZ BEMORLAR OG'IZ SHILLIQ QAVATI TIZIMIDAGI BUZILISHLAR //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 14. – №. 4. – С. 152-154.

7. Lukmanovich K. N., Salomovich S. S. METHODS OF SAFETY OF DENTAL PROSTHETIC PRACTICE DURING THE COVID-19 PANDEMUM //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – T. 3. – №. 11. – C. 819-828.
8. Reeves S, Perrier L, Goldman J, et al. Interprofessional education: effects on professional practice and healthcare outcomes (update). Cochrane Database Syst Rev. 2013;(3):CD002213.
9. Rafiqov K. M. et al. YUQORI JAG'BO'SHLIG'IDA BMP-2 YUKLANGAN KOLLAGENLANIB BO'LGAN IKKI FAZALI KALTSIY FOSFAT TOMONIDAN SUYAK REGENERATSIYASINI TAKOMILLASHISHI //MODELS AND METHODS FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE RESEARCH. – 2022. – T. 2. – №. 18. – C. 303-317.
10. Salomovich, Sharipov Salim. "PERIODONTAL TO'QIMA KASALLIKLARIGA CHEKUVCHILARNING TAMAKINI QIZDIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANGAN HOLATIDAGI O'ZGARISHLARI." Journal of new century innovations 16.3 (2022): 150-155.
11. Salomovich S. S., Miraziz o'g'li A. M., Yoqubjonovich A. T. TO'LIQ TISH SIZ BO'LGAN BEMORLARNI OLINADIGAN PLASTINKA PROTEZLAR BILAN DAVOLASHNING MOHIYATI //Scientific Impulse. – 2022. – T. 1. – №. 4. – C. 881-884.
12. Salomovich S. S. et al. COVID-19 BILAN O'G'RIGAN BEMORLAR OG'IZ BO'SHLIG'I SHILLIQ QAVATIDAGI O'ZGARIZSHLAR //Scientific Impulse. – 2022. – T. 1. – №. 4. – C. 890-894.
13. Tashpulatova K. et al. Technique for eliminating traumatic occlusion in patients using Implant-supported bridges //European Journal of Molecular & Clinical Medicine. – 2020. – T. 7. – №. 2. – C. 6189-6193.
14. Van Hoof TJ, Grant RE, Sajdowska J, et al. Society for academic continuing medical education intervention guideline series: guideline 3, educational meetings. J Contin Educ Health Prof. 2015 Fall;35(Suppl 2):1–12.
15. Иноятов А. Ш. и др. Тиш қатори ва окклюзион текслиқдаги ўзгаришлар ҳамда уларнинг чакка-пастки жағ бўғимиға таъсири //Интегративная стоматология и челюстно-лицевая хирургия. – 2022. – Т. 1. – №. 2. – С. 40-47.
16. Иноятов А. Ш. и др. Особенности клинических проявлений COVID-19 в ротовой полости //Интегративная стоматология и челюстно-лицевая хирургия. – 2022. – Т. 1. – №. 2. – С. 37-39.
17. Сафаров М. и др. Влияние несъемных зубных протезов различной конструкции на микробиологические и иммунологические показатели полости рта //Stomatologiya. – 2014. – Т. 1. – №. 1 (55). – С. 18-23.
18. Сафаров М., Мусаева К., Шарипов С. Олинмайдиган кўприксимон тиш протезларининг оғиз бўшлиғи микробиологик ҳолатига таъсири //Stomatologiya. – 2017. – Т. 1. – №. 2 (67). – С. 51-54.

19. Саломович Ш. С. THE INFLUENCE OF REMOVABLE DENTURES ON THE ORAL CAVITY MICROFLORA //Ёш олимлар кунлари тиббиётнинг долзарб масалалари: III. – 2014. – Т. 1. – С. 102.
20. Хабилов Н. Л. и др. ЧАККА-ПАСТКИ ЖАФ БЎГИМИ КАСАЛЛИКЛАРИНИ ДАВОЛАШ УСУЛЛАРИ ҲАҚИДА АДАБИЁТЛАР ШАРХИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ СТОМАТОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 15. – №. 2. – С. 79-85.
21. Хабилов Н. Л. и др. ТИШСИЗ ПАСТКИ ЖАФ СУЯК ТЎҚИМАСИ ТУЗИЛМАЛАРИНИНГ СУЯК ИЧИ ТИШ ИМПЛАНТЛАРИГА АСОСЛАНГАН ОЛИНАДИГАН ПРОТЕЗЛАР БИЛАН ЎЗАРО ТАЪСИРИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 15. – №. 2. – С. 98-101.
22. Хабилов Н. Л. и др. ЖАФ ПРОТЕЗЛАРИ ВА ОБТУРАТОРЛАРНИНГ ГИГИЕНИК ҲОЛАТИНИ БАҲОЛАШНИНГ УСУЛЛАРИГА АДАБИЁТЛАР ТАҲЛИЛИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 15. – №. 2. – С. 89-91.
23. Хабилов Н. Л. и др. ЎСМИРЛАР ТИШ ҚАТОРЛАРИ ВА ОККЛЮЗИОН САТҲДАГИ ЎЗГАРИШЛАРНИ ЧАККА ПАСТКИ ЖАФ БЎГИМИ РИВОЖЛАНИШИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 14. – №. 4. – С. 150-151.
24. ХАБИЛОВ Н. Л. и др. ОҒИЗ БЎШЛИГИ ШИЛЛИҚ ҚАВАТИ ПАТОЛОГИЯСИНИ МАҲАЛЛИЙ ДАВОЛАШ УЧУН АДАБИЁТЛАР ШАРХИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 16. – №. 4. – С. 63-67.
25. ХАБИЛОВ Н. Л., ШАРИПОВ С. С., АБДУРАХИМОВ З. А. ТЎЛИҚ ОЛИНАДИГАН ПЛАСТИНКА ПРОТЕЗЛАРИНИ МАҲКАМЛАШНИНГ ТУРЛИ УСУЛЛАРИДАН ФОЙДАЛАНГАН ҲОЛДА ТИШЛАРИ ТЎЛИҚ БЎЛМАГАН БЕМОРЛАРНИНГ ҲАЁТ СИФАТИ ҲАҚДА АДАБИЁТЛАР ТАҲЛИЛИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 16. – №. 4. – С. 68-74.
26. Xabilov N., Sharipov S. COVID-19 TUFAYLAR TISHSIZ BEMORLARDA OG'IZ BO'SHLIG'I SHILLIQ QAVATIDAGI O'ZGARIZSHLAR //СБОРНИК ТЕЗИСОВ Международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы ортопедической стоматологии и ортодонтии. – 2022. – Т. 10. – С. 139-140.
27. Xabilov N., Sharipov S. ЎСМИРЛАР ТИШ ҚАТОРЛАРИ ВА ОККЛЮЗИОН САТҲДАГИ ЎЗГАРИШЛАРНИ ЧАККА ПАСТКИ ЖАФ БЎГИМИ РИВОЖЛАНИШИГА ТАЪСИРИ //СБОРНИК ТЕЗИСОВ Международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы ортопедической стоматологии и ортодонтии. – 2022. – Т. 5. – С. 139-140.
28. Хабилов Н. Л., Шарипов С. С. TA 'LIM INSONNI KOMILLIKKA YETAKLAYDI //ТАЛИМ ФИДОИЙЛАРИ.–2021/4–Т. – Т. 1. – С. 398-401.
29. Хабилов Н., Шарипов С. ОСОБЕННОСТИ ПРИЕМА ПАЦИЕНТОВ ВРАЧААМИ-СТОМАТОЛОГАМИ В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ НОВОЙ КОРОНАВИРУСНОЙ ИНФЕКЦИИ (COVID-19) //Збірник наукових праць SCIENTIA. – 2021.

30. Xabilov N., Sharipov S. TO'LIQ ADENTIYASI BO'LGAN BEMORLARNI OLINADIGAN PLASTINKA PROTEZLAR BILAN DAVOLASHNING ASOSIY JIHATLARI //СБОРНИК ТЕЗИСОВ Международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы ортопедической стоматологии и ортодонтии. – 2022. – Т. 10. – С. 176-178.
31. Шарипов С. С. и др. ТИШ ҚАТОРИДАГИ АНОМАЛИЯ ВА ДЕФОРМАЦИЯНИ ОЛДИНИ ОЛИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ УСУЛЛАРИНИ АМАЛИЁТГА ТАДБИҚ ҚИЛИШ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 15. – №. 2. – С. 86-88.
32. Шарипов С. С. и др. ЧАККА-ПАСТКИ ЖАФ БЎҒИМИ ДИСФУНКЦИЯСИ ВА ТИШЛОВ АНАМАЛИЯЛАРИГА АДАБИЁТЛАР ШАРХИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 15. – №. 2. – С. 92-94.
33. Шарипов С. С., Ўткирбек А., Абдусатторович А. З. ЎСМИРЛАР ОККЛЮЗИОН САТҲДАГИ ЎЗГАРИШЛАРНИ ЧАККА ПАСТКИ ЖАФ БЎҒИМИ РИВОЖЛАНИШ ТАЪСИРИГА АДАБИЁТЛАР ШАРХИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 14. – №. 4. – С. 142-149.
34. Шарипов С. С. и др. ЧАККА ПАСТКИ ЖАФ БЎҒИМИ КАСАЛЛИКЛАРИНИ ОЛДИНИ ОЛИШ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 16. – №. 2. – С. 79-82.
35. Шарипов С. С. и др. ЧАККА-ПАСТКИ ЖАФ БЎҒИМИ ДИСФУНЦИЯСИНИ БАРТАРАФ ЭТИШ УСУЛЛАРИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 16. – №. 2. – С. 70-73.
36. Шарипов С. С. и др. СТОМАТОЛОГИК ДАВОЛАНИШГА МУХТОЖ БОЛГАН КАТТА ЁШДАГИ БЕМОРЛАРНИНГ ОФИЗ БЎШЛИГИ КАСАЛЛИКЛАРИГА МУНОСАБАТИНИ ПСИХОЛОГИК БАҲОЛАШ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 16. – №. 2. – С. 66-69.
37. Шарипов С. С. и др. ЧАККА ПАСТКИ ЖАФ БЎҒИМИ КАСАЛЛИКЛАРДА ИННОВАЦИОН УСУЛЛАРНИНГ ТАЪСИРИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 16. – №. 2. – С. 74-78.
38. Шарипов С. С., Хабилов Н. Л. COVID-19 ПАНДЕМИЯСИ ДАВРИДА ТИШ ПРОТЕЗЛАШ АМАЛИЁТИНИ ХАФСИЗ САҚЛАШНИНГ УСУЛЛАРИ //EURASIAN JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH. – 2021. – Т. 1. – №. 2. – С. 845-854.
39. Шарипов С. Хабилов Нигман. COVID-19 ПАНДЕМИЯСИ ДАВРИДА ТИШ ПРОТЕЗЛАШ ЖАРАЁНИДА БЕМОРЛАРДАН АЖРАЛГАН СЎЛАКНИНГ АҲАМИЯТИ //Вестник ТМА. – 2021. – Т. 2021. – С. 137-138.
40. Шарипов С. С. и др. ТУРЛИ МАТЕРИАЛЛАРДАН ТАЙЁРЛАНГАН ОЛИНМАЙДИГАН КЎПРИКСИМОН ТИШ ПРОТЕЗЛАРИНИНГ ОФИЗ БЎШЛИГИ ҲОЛАТИГА ТАЪСИРИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 17. – №. 4. – С. 14-20.

41. Шарипов С. С. и др. COVID-19 ВИРУСУ ТАРҚАЛГАН ДАВРИДА ТИШ ПРОТЕЗЛАШ АМАЛИЁТИДА БЕМОРЛАРДАН АЖРАЛГАН СҮЛАКНИНГ ТАЪСИРИ //Journal of new century innovations. – 2022. – Т. 17. – №. 4. – С. 9-13.
42. Шарипов С., Хабилов Н., Алимов Ў А. З. А. COVID-19 TUFAYLI TISHSIZ BEMORLAR OG'IZ SHILLIQ QAVATI TIZIMIDAGI BUZILISHLAR //СБОРНИК ТЕЗИСОВ" АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СТОМАТОЛОГИИ" РЕСПУБЛИКАНСКАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ. – 2022. – Т. 10. – С. 188-190.
43. Шарипов С. и др. СТОМАТОЛОГ ШИФОКОРЛАРНИ COVID-19 ВИРУСИДАН ХАФСИЗ САҚЛАШ //Scientific Impulse. – 2022. – Т. 1. – №. 4. – С. 895-898.
44. Шарипов С. С., Сайдов А. А., Гаффаров С. А. Кимёвий бўёқларнинг ишчилари оғиз бўшлиғига салбий таъсирини тажрибада асослаш ва даволашнинг самарали усувлари //Ўзбекистон Врачлар Ассоциацияси Бюллетени. – 2014. – Т. 2. – №. 2. – С. 50-53.
45. Sharipov S. S. et al." ASSESSMENT OF CHANGES IN THE MICROBIOLOGICAL PARAMETERS OF THE ORAL FLUID IN PATIENTS WHO UNDERWENT COVID-19 WITH COMPLETE EDENTULISM BEFORE AND AFTER PROSTHETICS." //NeuroQuantology. – 2022. – Т. 20. – №. 15. – С. 6734-6739.
46. Sharipov, S., et al. "TISH ATROFI TO'QIMA KASALLIKLARIGA CHEKUVCHILARNING TAMAKINI QIZDIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANIB TAMAKINI ISTEMOL QILISHDAGI TA'SIRI." FORMATION OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY AS INTERDISCIPLINARY SCIENCES 2.14 (2022): 144-156.
47. Ким В. Э., Сафаров М. Т. КОМПЬЮТЕРНЫЙ АНАЛИЗ ОККЛЮЗИОГРАММ У ПАЦИЕНТОВ С ЧАСТИЧНОЙ АДЕНТИЕЙ //Conferences. – 2022. – С. 87-88.
48. Melikuziev K. K., Kim V. E. MATHEMATICAL SUBSTANTIATION OF MODELING THE OCCLUSIVE SURFACE OF TEETH //Conferences. – 2022. – С. 165-167.
49. Kim V. E., Melikuziev K. K. Advantages and disadvantages of cement and screw fixation during prosthetics on implants //Conferences. – 2022. – С. 162-164.
50. Хабилов Н. Л., Ким В. Э., Меликузиев К. К. КОНУСНО-ЛУЧЕВАЯ КОМПЬЮТЕРНАЯ ТОМОГРАФИЯ В СОВРЕМЕННОЙ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКЕ //Conferences. – 2022.
51. Жандарова М. А. и др. ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF CEMENT AND SCREW FIXATION DURING PROSTHETICS ON IMPLANTS //УЗБЕКСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ ЖУРНАЛ. – 2022. – Т. 3. – №. 2.
52. Zhabborovich N. O. et al. Evaluation of three-Point Contact Splint Therapy for Temporo-Mandibular Joint Joint Disorders //CENTRAL ASIAN JOURNAL OF MEDICAL AND NATURAL SCIENCES. – 2022. – Т. 3. – №. 3. – С. 17-22.